

[Arbejdsministeren.]

som imidlertid ikke kan måles, da de offentlige ydelser ikke er genstand for normal prisdannelse.

Da man imidlertid må gå ud fra, at de offentligt ansatte vil opnå en reallønssstigning i takt med den, der er mulig inden for erhvervslivet, vil der alt i alt blive tale om en særdeles betydelig stigning i de offentlige udgifter.

Hvad angår privatforbruget, regner perspektivredegørelsen med en årlig stigning på godt 2 pct. Det kan sammenlignes med en årlig forbrugsstigning på ca. 5 pct. i de senere år, der dog har haft en noget kraftigere stigning i den erhvervsaktive del af befolkningen som baggrund.

Ca. $\frac{1}{6}$ af det samlede forbrug finansieres ved såkaldte indkomstoverførsler, herunder overførsler fra den erhvervsaktive til den ikke-erhvervsaktive del af befolkningen, altså pensionister, uddannelsessøgende og lignende befolkningsgrupper. Ifølge perspektivredegørelsen vil den passive del af befolkningen opnå en årlig forbrugsstigning på ca. 5 pct., såfremt pensioner m. v. reguleres efter tilsvarende retningslinjer som dem, der rent faktisk har været fulgt hidtil. Den ene procent hænger sammen med de passive øgede andel af befolkningen, og der bliver således tale om en standardstigning på ca. 4 pct. årlig for pensionister m. v., altså en dobbelt så kraftig stigning som for de erhvervsaktive.

Sammenholdes udviklingen i det offentlige arbejdskraftforbrug, udviklingen i realindkomster også for de offentligt ansatte og udviklingen i omfanget af indkomstoverførsler, bliver det samlede resultat, som perspektivplanen opridses, en stigning i de offentlige udgifter fra i øjeblikket ca. 45 pct. af nationalindkomsten til ca. 58 pct. i 1985.

En udvikling som den, jeg her har skitseret, vil selvsagt give anledning til dramatiske problemstillinger, og de får endda en særlig understregning som følge af de aktuelle betalingsbalancevanskeligheder. Perspektivredegørelsen peger på det betydelige underskud på den løbende betalingsbalance over for udlandet og på, at en stor del af vår valutagæld er helt kortfristet. I denne forbindelse udtales følgende, og jeg skal her tillade mig et kort — og det bliver det eneste — citat fra perspektivredegørelsen:

„Der er en åbenlys risiko for, at økonomien kører fast i valutavanskeligheder ligesom i 1950erne. Bliver det resultatet, vil den fortsatte økonomiske fremgang, som er lagt til grund for perspektivarbejdet, ikke kunne realiseres, og de mange ønsker om øget offentlig indsats i sidste instans heller ikke. Nødvendigheden af at genoprette den totale økonomiske balance er således blevet et selvstændigt moment i de prioriteringsovervejelser, som må danne grundlaget for den videre planlægning af den offentlige udgiftspolitik.“

Som en nødvendig målsætning anfører perspektivredegørelsen, at vi i løbet af højst 2 år bør gøre os uafhængige af yderligere låntagning i form af korte kreditter i udlandet. Efter yderligere 5 år bør vor nettovalutaindtjening overstige udgifterne til ulandsydelsers og rentebetaling af udenlandske lån.

Der er således tale om en særdeles tilspidset problemstilling: der må tilvejebringes et brat omsving i betalingsbalanceforholdene. Det forudsætter en hastig neddæmpning af stigningstempoet for de offentlige udgifter, det kræver en kraftig forbedring af forholdet mellem opsparing og investeringer, og det forudsætter en særdeles kraftig stigning i industriproduktion og industrieksport.

Der bliver følgelig netop i de nærmest kommende år kun plads til en meget beskeden stigning i det private forbrug og i boligbyggeriet. I denne forbindelse anbefaler perspektivredegørelsen, at man normaliserer prisdannelsen på boligmarkedet hurtigt og løser de deraf følgende sociale og familiepolitiske problemer på en måde, der i det store og hele ikke indebærer intervention i prisdannelsen på boligmarkedet.

Ved bedømmelsen af de begrænsede muligheder for stigning i det private forbrug bør man yderligere tage forureningsproblematikken i betragtning. Redegørelsen peger på, at den forøgede indsats mod forureningen indebærer et betydeligt ressourceforbrug, men der gives ikke mere præcise skøn herover, da den igangværende kortlægning af forureningsproblemerne endnu ikke er afsluttet.

Det billede, redegørelsen tegner af ressourcer og ressourceanvendelse, vil nu indgå i regeringens og de politiske partiers overvejelser. Det vil næppe på nuværende tids-